

Notatark

Sagsnr. 09.08.24-P16-1-18

Sagsbehandler

Rasmus Ørsted Olsen

23.9.2020

Bilag 3

Samlede hørings svar fra høringsfasen til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020

Hørings svar 1: Præstebro Vandværk

Hørings svar 2: Vejle Kommune

Hørings svar 3: Miljøstyrelsen

Hørings svar 4: Miljøservice as

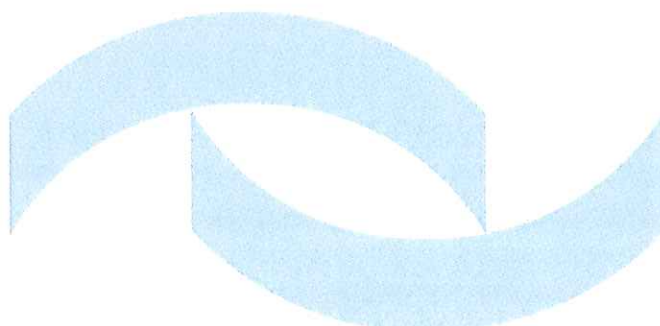
Hørings svar 5: Horsens Kommune

Hørings svar 6: Hedensted Spildevand A/S

Hørings svar 7: TREFOR Vand A/S

Hørings svar 8: VELAS på vegne af Østjysk Landboforening og Vejle-Fredericia Landboforening

Hørings svar 9: HedeDanmark

Notatark

Sagsnr. 09.08.24-P16-1-18

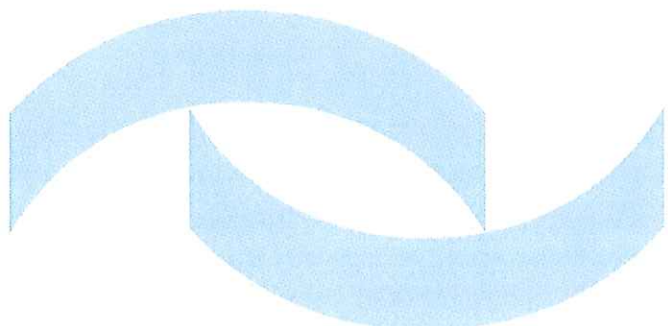
Sagsbehandler

Rasmus Ørsted Olsen

26-05.2020

Hørings svar pr. telefon fra Præstebro Vandværk d. 26-05-2020

Præstebro Vandværk ved Niels Rauff ønsker, at det i Rammeplanen skal fremgå mere klart og tidligere, hvem planen henvender sig til.

Hørings svar 2

Fra: Grundvand Webpost Webpost Natur- og Miljøforvaltningen Webpostbruger Vejle Kommune [rasmus.olsen@hedensted.dk]
Til: Rasmus Ørsted Olsen [Rasmus.Olsen@Hedensted.dk]
Sendt dato: 23-06-2020 08:31
Modtaget Dato: 23-06-2020 08:31
Vedrørende: Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring
Vedhæftninger: Signaturbevis_19376.txt
image001_73977.gif

Hej Rasmus

Vejle Kommune har ingen kommentarer til forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020. Det er en fin plan med gode retningslinjer og indsatser, der danner et grundlag for grundvandsbeskyttelsen.

Med Venlig hilsen

Bo Uttrup

Fra: Rasmus Ørsted Olsen [Rasmus.Olsen@Hedensted.dk]
Sendt: 14-05-2020 09:03
Til: naturogmiljoe@horsens.dk [naturogmiljoe@horsens.dk]; Grundvand Webpost Webpost Natur- og Miljøforvaltningen Webpostbruger Vejle Kommune [grundvand@vejle.dk]
Emne: VS: Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring

Hej Alle

Hedensted Kommune sender Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring hos jer. Jeg glemte at få jer med på maillisten i går, men håber det går.

God dag

Med venlig hilsen

Rasmus Ørsted Olsen

Geolog

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Rasmus.Olsen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
D: +4579755659
T: 79755000

Send sikkert via Digital Post: www.hedensted.dk/kontakt

Fra: Rasmus Ørsted Olsen

Sendt: 13. maj 2020 09:13

Til: 'hla@hafnet.dk' <hla@hafnet.dk>; 'michael@jonasen.net' <michael@jonasen.net>; 'ehj@hafnet.dk' <ehj@hafnet.dk>; 'jordsmeden@gmail.com' <jordsmeden@gmail.com>; 'vand@vejle-anlaeg.dk' <vand@vejle-anlaeg.dk>; 'npt@mail.dk' <npt@mail.dk>; 'nb@kjellnielsen.dk' <nb@kjellnielsen.dk>; 'hn@vintengaard.dk' <hn@vintengaard.dk>; 'ljkuldum@gmail.com' <ljkuldum@gmail.com>; 'mail@sondergaard-landbrug.dk' <mail@sondergaard-landbrug.dk>; 'jvase@mail.tele.dk' <jvase@mail.tele.dk>; 'hedensted@dn.dk' <hedensted@dn.dk>; 'map@velas.dk' <map@velas.dk>

Cc: Bettina Lund <bettina.lund@hedensted.dk>

Emne: Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring

Kære alle

Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring

Byrådet har den 29. april 2020 vedtaget at sende et forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring. Forslaget sendes i høring i 12 uger.

Forslaget til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 beskriver de fælles målsætninger og retningslinjer for grundvandsbeskyttelse, der vil være gældende i hele kommunen. Rammeplanen angiver endvidere de overordnede indsatser for grundvandsbeskyttelse samt retningslinjer for den fremtidige administration af forhold, der har med grundvandet at gøre. Rammeplanen indeholder den myndighedsregulering, der er nødvendig, hvor den generelle regulering ikke er nok til at sikre grundvandet mod uønskede stoffer.

De konkrete indsatser for hvert enkelt vandværk beskrives i separate indsatsplaner rettet mod de forskellige vandværker eller grupper af vandværker. Rammeplanen beskriver de virkemidler og forebyggende tiltag, der kan være nødvendige at sætte i værk, hvis et vandværk får

problemer med drikkevandskvaliteten eller det vurderes, at arealanvendelsen i vandværkernes indvindingsopland udgør en risiko for vandkvaliteten. Der er i Rammeplanen ikke beskrevet, hvilke tiltag der skal gælde for de enkelte vandværker.

Planen er udarbejdet i samarbejde med vandforsyningerne og Hedensted Kommunes koordinationsforum (KOVA). Dette forum er nedsat for at hjælpe Hedensted Kommune med at udarbejde Rammeplanen. KOVA består af repræsentanter fra vandforsyningerne, medlemmerne fra udvalget for Teknik og Miljø i Hedensted Kommune, landbrugets interesseorganisationer samt Danmarks Naturfredningsforening.

Forslaget til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 kan ses her:

[Gå til Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020](#)

Hvorfor skriver vi til dig?

Du bliver hørt, fordi du måske kan have interesse i det forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020, som nu sendes i høring.

Hedensted Kommune sender forslaget i høring hos:

- Vandværkerne i Hedensted Kommune
- Vandrådet i Hedensted Kommune
- Vejle-Fredericia Landboforening
- Østjysk Landboforening
- Velas
- Østjysk Familielandbrug
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Naturfredningsforening
- Miljøstyrelsen
- Forbrugerråder TÆNK
- Danmarks Sportsfiskerforbund

Høringsperiode og høringssvar

Forslaget til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 er i offentlig høring i 12 uger fra den 13. maj 2020 til den 5. august 2020.

Du har mulighed for at indsende dine evt. kommentarer og bemærkninger til:

Hedensted Kommune, Natur, Vand & Vej, Team Drikkevand
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Eller

På mail: drikkevand@hedensted.dk

Dit høringssvar skal være kommunen i hænde senest den 5. august 2020.

Efter høringsperioden behandler Udvalget for Teknik og Byrådet Rammeplanen med henblik på endelig vedtagelse.

Spørgsmål til Rammeplanen

Hvis du har spørgsmål til forslaget til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020, er du velkommen til at kontakte geolog Rasmus Olsen på telefon 7975 5659 eller ingeniør Bettina Lund på 7975 5623.

I vil også modtage dette brev på e-boks.

Med venlig hilsen

Rasmus Ørsted Olsen

Geolog

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Rasmus.Olsen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
D: +4579755659
T: 79755000

Send sikkert via Digital Post: www.hedensted.dk/kontakt

Hedensted Kommune, Natur, Vand & Vej, Team Drikkevand
Tjørnevej 6
7171 Uldum

Grundvandskortlægning
Ref. AMNIE/2020-17169
Den 10. juli 2020

pr. e-mail: drikkevand@hedensted.dk

Hørings svar til forslag til rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune

Miljøstyrelsen har den 13.05.2020 modtaget kommunens forslag til indsatsplan i høring.

Miljøstyrelsen har primært gennemgået indsatsplanen i forhold til de formelle krav til indsatsplaners indhold i vandforsyningsloven og bekendtgørelsen om indsatsplaner nr. 912 af 27.6.2016, og Miljøstyrelsen har derfor ikke forholdt sig til indsatsplanens faglige vurderinger herunder rækkevidden og nødvendigheden af de foreslåede indsatser.

Miljøstyrelsen har bemærket, at kommunens rammeplan ikke fuldt ud omfatter samtlige punkter i § 2 i bekendtgørelse om indsatsplaner. Vi har ikke skrevet bemærkninger til dette i vores høringssvar, da vi tænker, at bekendtgørelsens § 2 skal ses i sammenhæng med de enkelte indsatsplaner under rammeplanen.

Lovgrundlag for vedtagelse af indsatsplaner

Kommunalbestyrelsen skal jf. § 13 i vandforsyningsloven vedtage en indsatsplan inden for de af staten udpegede indsatsområder, mens kommunen kan vedtage en indsatsplan uden for de af staten udpegede indsatsområder jf. § 13 a i vandforsyningsloven.

Hedensted Kommune beskriver, at rammeplanen både gælder områder udpeget af staten (§13) såvel som områder afgrænset af kommunen (§13 a). I afsnittet "Lovgrundlag" henvises der til kortet nedenfor i forbindelse med beskrivelsen af §13 a, men der er ikke angivet andre områder end statens udpegede indsatsområder (IO) på kortet. Det vil sige, at kommunens "sårbare områder" ikke er tydeligt angivet i denne forbindelse. De "sårbare områder" er dog defineret i afsnittet "Beskyttelsesområder" som nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI). Disse bør ligeledes fremgå af kortet, såfremt det skal svare til beskrivelsen af §13 a.

Resumé af kortlægning

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1 indeholde et resumé af den kortlægning, der ligger til grund for indsatsplanen.

Der forekommer intet resume af den kortlægning, der ligger til grund for indsatsplanen. Miljøstyrelsen har bemærket, at kommunens rammeplan ikke fuldt ud omfatter samtlige punkter i § 2 i bekendtgørelse om indsatsplaner. Da vi tænker, at bekendtgørelsens § 2 skal ses i sammenhæng med de enkelte indsatsplaner under rammeplanen, har Miljøstyrelsen ikke yderligere bemærkninger til dette.

Der er henvisninger til redegørelsesrapporter af den grundvandskortlægning, som er udført i kommunen. Dog er én rapport i "Henvisninger" ikke en redegørelse men en model-dokumentationsrapport.

Kommunen kan overveje at henvise til den seneste kortlægning i afsnittet "Henvisninger" - <https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/grundvand/grundvandskortlaegning/kortlaegning-2016-2020/afrapportering-2016-2020/hedensted-kommune/hedensted-kortlaegningen/>.

Områdeudpegning

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2 indeholde en angivelse af de områder, hvor en indsats skal gennemføres.

Der er i rammeplanen ikke planlagt konkrete indsatser. Miljøstyrelsen har bemærket, at kommunens rammeplan ikke fuldt ud omfatter samtlige punkter i § 2 i bekendtgørelse om indsatsplaner. Da vi tænker, at bekendtgørelsens § 2 skal ses i sammenhæng med de enkelte indsatsplaner under rammeplanen, har Miljøstyrelsen ikke yderligere bemærkninger til dette.

Se desuden bemærkningen til Lovgrundlag for vedtagelse af indsatsplaner ovenfor om tydeliggørelse af områder, hvor en indsats skal gennemføres.

Retningslinjer og foranstaltninger

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 3 indeholde en angivelse af de foranstaltninger, der skal gennemføres i indsatsområdet, samt retningslinjer for de tilladelser og andre afgørelser, der kan meddeles, og som har betydning for beskyttelsen af vandressourcen.

Rammeplanen indeholder ikke konkrete indsatser, men retningslinjer for de tilladelser og andre afgørelser, der kan meddeles og som har betydning for beskyttelsen af vandressourcen. Miljøstyrelsen har bemærket, at kommunens rammeplan ikke fuldt ud omfatter samtlige punkter i § 2 i bekendtgørelse om indsatsplaner. Da vi tænker, at bekendtgørelsens § 2 skal ses i sammenhæng med de enkelte indsatsplaner under rammeplanen, har Miljøstyrelsen ikke yderligere bemærkninger til dette.

Overvågning

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4, indeholde en angivelse af i hvilket omfang, der skal gennemføres overvågning, og hvem, der skal gennemføre overvågningen.

Rammeplanen indeholder ingen konkret angivelse af i hvilket omfang, der skal gennemføres overvågning, og hvem, der skal gennemføre overvågning, men retningslinjer på området. Miljøstyrelsen har bemærket, at

kommunens rammeplan ikke fuldt ud omfatter samtlige punkter i § 2 i bekendtgørelse om indsatsplaner. Da vi tænker, at bekendtgørelsens § 2 skal ses i sammenhæng med de enkelte indsatsplaner under rammeplanen, har Miljøstyrelsen ikke yderligere bemærkninger til dette.

Opgørelse over behovet

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5, indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse.

Det forudsættes, at kommunen har anvendt grundvandskortlægningens resultater med hensyn til arealanvendelse, forureningstrusler og naturlig beskyttelse af de pågældende vandressourcer. Da der er tale om en rammeplan er der kun angivet retningslinjer, herunder er der henvisninger til lovhjemler og redegørelse for retningslinjerne. MST har ikke forholdt sig til de angivne lovhjemler.

Tidsplan og ophævelse af tidligere indsatsplan

En indsatsplan skal ifølge bekendtgørelsens § 2, stk. 2, indeholde en tidsplan for gennemførelsen samt en oplysning om, der ophæves en tidligere indsatsplan.

Af rammeplanen fremgår det, at denne ophæver de administrative retningslinjer samt myndighedernes indsatser for Hedensted Kommune beskrevet i tidligere vedtagne indsatsplaner. Samt at rammeplanen opdateres løbende eller som minimum hvert 5. år. Herudover er der ikke angivet tidsplan.

Øvrige bemærkninger

Kommunen kan overveje at tilføje signaturforklaringer på/til kort i rammeplanen af hensyn til læseren.

I afsnittet "Beskyttelsesområder" under BNBO er der henvist til en ikke-gældende vejledning. Den gældende vejledning er 'Miljøstyrelsens vejledning om BNBO' – <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2020/06/978-87-7038-195-6.pdf>. BNBO i Hedensted kan godt være beregnet ud fra en ældre vejledning. Kommunen kan overveje at indsætte link hertil, hvis ikke det er den gældende vejledning, der henvises til.

MST har ikke forholdt sig til kommunens afgørelse i forhold til miljøscreening eller habitatvurdering.

Kommunen kan overveje at tilføje følgende om indvindingsoplande i afsnittet "Ordforklaring"; ... projiceret op på jordoverfladen ...

I afsnittet "Ordforklaring" beskrives BNBO som følgende; "Størrelse og form afhænger af blandt andet de geologiske lag i jorden, arealanvendelse, forureningskilder og grundvandskemi." De nævnte parametre er ikke med til at bestemme størrelse og form. Geologiske og hydrologiske forhold er bestemmende for størrelse og form af BNBO.

I forbindelse med forklaringen af Sårbare områder, Nitratfølsomme indvindingsområder og Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder i afsnittet "Ordforklaring" står der følgende; "Sårbare områder er udpeget af Staten og udgør de områder inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), hvor Staten har vurderet, at der kan være behov for en særlig indsats for at begrænse udvaskningen af nitrat og miljøfremmede stoffer.", "Nitratfølsomme indvindingsområder er områder, hvor grundvandet er særlig sårbart over for forurening med nitrat." og "Indsatsområder mht. sprøjtemidler for sandjorde er udpeget af Staten og udgør de områder, hvor Staten har vurderet, at der er et behov for en særlig indsats for at begrænse sprøjtemiddeludvaskningen." Staten udpeger ikke sårbare områder, men følsomme områder inden for OSD og indvindingsoplande uden for OSD, men det står kommunen frit for at benytte ordet sårbare områder og det er heller ikke det område staten vurderer, der er behov for en særlig indsats – det er indsatsområderne (IO). Der henvises til notatet "[Nitratsårbarhed og afgræsning af NFI og IO](#)" på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#) mht. baggrunden for statens udpegninger af NFI og IO - https://naturstyrelsen.dk/media/164691/nitratsaarbarhed_maj2014.pdf.

Skal det af Retningslinje 7, stk. 1 forstås, at kommunen indfører forbud mod erhvervsmæssigt brug af pesticider i BNBO eller skal det være en risikovurdering, som skal ligge til grund for, hvor der skal være forbud? Det er fremgår ikke helt tydeligt.

Præcisering til beskrivelsen i afsnittet "Grundlag for pesticidindsats i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)"; Det er kommunens risikovurdering, der jf. Bekendtgørelse om vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og indberetning, skal være gennemført med udgangen af 2022, mens der ikke er krav om, at frivillige aftaler/påbud skal være gennemført.

Præcisering til afsnittet "Flade- og punktkilder"; Region Midtjylland skal undersøge ældre punktkildeforureninger inden for indvindingsoplande uden for OSD og i OSD jf. [Bekendtgørelse om fastlæggelse af indsatsområder for den offentlige indsats over for forurenede jord](#), ikke blot inden for NFI og SFI.

Miljøstyrelsen opfordrer til, at de endelige indsatsplanområder indberettes til Danmarks Arealinformation, Danmarks Miljøportal. Se information på [Danmarks Miljøportal Help Center → Grundvand](#).

Miljøstyrelsen håber, at Kommunen vil tage højde for ovenstående bemærkninger i den endelige indsatsplan.

Med venlig hilsen
Anna Maria Nielsen

Fra: Annette Pihl Pedersen [Annette.P.Pedersen@Hedensted.dk]
Til: Mogens Jensen [mogens@miljoeservice.dk]
Cc: Post Administrativ - Fritid og Fællesskab [Administrativ@Hedensted.dk]; Post Drikkevand [Drikkevand@Hedensted.dk]
Sendt dato: 17-07-2020 09:27
Modtaget Dato: 17-07-2020 09:27
Vedrørende: SV: Biokompost til: Københavnervej 4, Ølholm, Tørring
Vedhæftninger: image001_76215.gif
image002_12852.png
image003_7911.jpg
image006_3233.png

Hej Mogens

Tak for din henvendelse. Jeg videresender begæringen om aktindsigt til sekretariatet der behandler aktindsigts sager. Samt viderebringer jeg henvendelsen som høringssvar til Rammeplanen for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune.

Med venlig hilsen

Annette Pihl Pedersen

Landbrug og Miljømedarbejder

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Annette.P.Pedersen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
M: +4521164085
D: +4579755678
T: 79755000

Send sikkert via Digital Post: www.hedensted.dk/kontakt

Fra: Mogens Jensen <mogens@miljoeservice.dk>
Sendt: 17. juli 2020 08:58
Til: Annette Pihl Pedersen <Annette.P.Pedersen@Hedensted.dk>
Cc: andre@miljoeservice.dk
Emne: VS: Biokompost til: Københavnervej 4, Ølholm, Tørring

Hej Annette

Nedenstående er at betragte som en klage over jeres forbud mod udbringning af biokompost på Københavnervej 4, Tørring

Jeg vil gerne søge aktindsigt i de oplysninger, der ligger til grund for jeres afgørelse – er denne mail tilstrækkelig eller skal der en mere formel ansøgning til ?

Hedensted kommune skriver i Rammeplan for grundvandsbeskyttelse, retningslinie 10, stk. 3:

”Der vil blive konkret vurderet ved anmeldelse om udbringning af affald til jordbrugsformål udgør en risiko for grundvandet”

Det er I også forpligtiget til jvf §28 stk 2 i Affald til jordbekendtgørelsen hvor der står ”Tilsynsmyndigheden kan nedlægge forbud mod anvendelse af affald til jordbrugsformål såfremt anvendelsen konkret medfører forurening eller risiko herfor”

Ordet konkret skal naturligvis tolkes som at vurderingen specifik skal omhandle de pågældende udspretningsmarker.

Af vedlagte udkast til afgørelse fremgår at Hedensted kommunes begrundelser er:

- Spildevandsslam kan indeholde stoffer, der konkret medfører forurening eller risiko for forurening af grundvandet i indvindingsoplandet
- Hedensted kommunes Rammeplan for grundvandsbeskyttelse, hvor det fremgår at der som udgangspunkt ikke må udbringes spildevandsslam indenfor områder, der er udlagt som indvindingsopland
- I spildevandsslam kan der også findes tungmetaller og en række andre miljøfremmede stoffer som er uønskede i jord og grundvand
- Spildevandsslam kan indeholde andre miljøfremmede stoffer end det, der skal analyseres for, f.eks medicin og miljøfremmede stoffer fra virksomheder.

Ovenstående punkter kan på ingen måde betegnes som en konkret vurdering, men snarere som en personlig holdning hos de personer, der har udarbejdet eller bestilt rammeplanen for grundvandsbeskyttelse. Faktisk viser ovenstående påstande indirekte at Hedensted kommune heller ikke finder det forsvarligt at udbringe spildevandsslam på øvrige områder – er det korrekt ?

En acceptabel konkret vurdering kunne være en beskrivelse af lerlagets tykkelse (herunder hvor tykt lerlag man mener er nødvendigt),

grundvandet strømmen, afstande til boringer (evt tidligere fund af uønskede stoffer i boringerne), markernes hældning mv.

Miljøstyrelsen har altid ment, og gør det stadig – at slam også kan spredes på områder med særlige drikkevandsinteresser <https://mst.dk/affald-jord/affald/affaldsfraktioner/spildevandsslam/>
(de pågældende marker ligger i øvrigt slet ikke i områder med særlige drikkevandsinteresse)

Hedensted kommune hæfter sig en del ved tungmetaller og miljøfremmede stoffer:

Det pågældende parti biokompost består af 23% slam (fra 4 forskellige slampartier), 10% halm, 61% haveparkaffald og 6% sigterest.

Der foreligger analyser, dels for de 4 slampartier og dels for den færdige blanding (disse var medsendt anmeldelsen)

De målte værdier af tungmetaller (7 stk) og miljøfremmede stoffer (4 stofgrupper) viser at de udgør følgende pct af grænseværdi:

	Tungmetaller	Miljøfremmede stoffer
Slam 1	22,9	6,1
Slam 2	23,2	5,3
Slam 3	21,5	10,7
Slam 4	21,3	11,5
Færdig blanding	21,1	10,4

Heraf kan man så udlede at der er ligeså meget tungmetal og miljøfremmede stoffer i halmen og haveparkaffaldet som i slammet

Miljøstyrelsen administrerer love vedtaget af Folketinget og her mener man – tilsyneladende modsat Hedensted kommune – at spildevandsslam der overholder grænseværdierne og udbringes efter Affald til jordbekendtgørelsens regler, er sikkert.

Endvidere er det helt i tråd med regeringens ressourcestrategi fra 2013 om at 80% af dansk spildevandsslam skal genanvendes.

Grænseværdier for tungmetaller er i øvrigt ikke sat ud fra et sundhedsmæssigt perspektiv, men ud fra at der ikke sker en ophobning i jorden. Der skal eksempelvis tilføres slam i over 1.000 år med fuld udnyttelse af grænseværdier for at fordoble jordens naturlige indhold af tungmetaller

Angående "de ikke målte stoffer" kan vi henvise til den norske risikovurdering fra 2009

<https://vkm.no/download/18.645b840415d03a2fe8f1293/1501260413588/2ae7f1b4e3.pdf>

-hvor man vurderede tungmetaller, organiske fremmedstoffer, herunder 1400 medicinrester (for hvert enkelt stof). Risikoen blev vurderet i forhold til jordmiljøet, grundvandet, planteoptag, dyr og mennesker.

Konklusionen var at der er ingen signifikant risiko ved jordbrugsmæssig anvendelse af slam.

Vi vil også henvise til CRUCIAL forsøgsmarkerne hos KU, der blev anlagt i 2002, hvor der hvert år udbringes spildevandsslam, kompost, husdyrgødning, human urin mv. både i normal og i akkumuleret dosering. Nogle parceller har allerede fået 200 års dosering. Der indsamles årligt både jord- og afgrødeprøver netop for at måle evt uønskede effekter.

<https://plen.ku.dk/pfv/forsoegsgaarde/omfsg/arealer/vaerksted/crucial/>

Forsøgene er bl.a. brugt ifm en undersøgelse udført af RUC og offentliggjort i 2019, om mikroplast i jord, der viste at regnorme faktisk foretrak at være i den slamgødsket jord.

<https://static1.squarespace.com/static/5dc95521636d7d7acdb69cfa/t/5e25ae0d556e15498ad957e6/1579527716042/palmqvist-et-al-2019-effekter-paa-regnorme-af-mikroplast-i-jord-final.pdf>

Vi kan frygte at Hedensted kommune er ligeglade med de skrappe grænseværdier, de lave målte tal og den lille risiko ud fra en betragtning om at nul komma ingenting er for meget – der skal være nul komma nul !

Det er der imidlertid ingenting som er og ønsker man recirkulering (og det gør politikerne som bekendt) må man acceptere disse lave værdier som kloge forskere har fastsat størrelsen og omfanget af.

Husk også at markerne, hvis de ikke får slam, i stedet får handels- eller husdyrgødning. Sidstnævnte er ikke nær så godt undersøgt som spildevandsslam og handelsgødnings-P har højere Cadmiumgrænseværdi end slam (øvrige tungmetaller undersøges ikke). Især er der meget Cd i fosfor fra Marokko.

Vor brancheforening Genanvend Biomasse (hvor Hedensted Spildevand er medlem) formidler gerne yderligere dokumentation for at slam anvendt efter forskrifterne er både sikkert, fornuftigt og uden risiko for grundvandet

Med venlig hilsen

Mogens K. Jensen

direktør og projektleder

miljøservice
en del af Naturens Arbejdsskole

Miljøservice as
Ådalen 13 A
6600 Vejen

Direkte: 2067 7045

Tlf: 7538 3999

e-mail: mogens@miljoeservice.dk

web: www.miljoeservice.dk

Fra: André Vinter Jensen <andre@miljoeservice.dk>

Fra: Camilla Teglgard Madsen [cm@horsens.dk]
Til: Post Drikkevand [Drikkevand@Hedensted.dk]
Cc: Gitte Bjørnholdt Brok [gbj@horsens.dk]
Sendt dato: 17-07-2020 11:32
Modtaget Dato: 17-07-2020 11:32
Vedrørende: Hørings svar til forslag til rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020
Vedhæftninger: Signaturbevis_19987.txt
image001_15912.png

Hej

Horsens Kommune har ingen bemærkninger til rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020.

Med venlig hilsen

Camilla Teglgard Madsen
Diplomingeniør

Telefon direkte: 76292649
Mail: cm@horsens.dk

Horsens Kommune

Teknik og Miljø
Natur og Miljø, Jord- og Grundvandsteam
Rådhusvej 4
8700 Horsens

Behandling af personoplysninger

Vi behandler dine personoplysninger efter reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Læs om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside: <http://www.horsens.dk/oplysningspligt#7>.

Fra: Rasmus Ørsted Olsen [rasmus.olsen@hedensted.dk]
Til: 'Jesper Mau Kristiansen' [jmk@hspv.dk]
Cc: Mette Dybkjær Hansen [mdh@hspv.dk]
Sendt dato: 03-08-2020 09:12
Modtaget Dato: 03-08-2020 09:12
Vedrørende: SV: Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring
Vedhæftninger: image001_76960.gif
image002_9799.jpg

Hej Jesper og Mette

Jeg kvitterer hermed for høringssvarene.
God sommer

Med venlig hilsen

Rasmus Ørsted Olsen
Geolog

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Rasmus.Olsen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
D: +4579755659
T: 79755000

Send sikkert via Digital Post: www.hedensted.dk/kontakt

Fra: Jesper Mau Kristiansen <jmk@hspv.dk>
Sendt: 17. juli 2020 12:53
Til: Rasmus Ørsted Olsen <Rasmus.Olsen@Hedensted.dk>
Cc: Mette Dybkjær Hansen <mdh@hspv.dk>
Emne: SV: Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring

Hej Rasmus

Lige på falderebet inden jeg går på ferie 😊

Se mine kommentarer med rødt i din tekst herunder. (Hvis du har brug for et decideret høringssvar siger du bare til)

Jeg holder ferie fra i dag og frem til den 10. august. Hvis du har brug for at vende mine kommentarer inden da, kan Mette Hansen fanges i hele uge 30. Mette er Cc. på denne mail.

Med venlig hilsen

Jesper Mau Kristiansen

Direkte 76749276

Telefon 7589 5766 | jmk@hspv.dk | www.hspv.dk
Hedensted Spildevand A/S | Ørumvej 48 | 8721 Daugård

Vi passer godt på dine data - læs vores [privatlivspolitik](#)

Fra: Rasmus Ørsted Olsen <Rasmus.Olsen@Hedensted.dk>
Sendt: 16. juni 2020 11:52
Til: Jesper Mau Kristiansen <jmk@hspv.dk>
Emne: SV: Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring

Hej Jesper

Byrådet har besluttet at sende Rammeplanen for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020 i offentlig høring frem til den. 5. august 2020. I Planen er der nogle retningslinjer, som omhandler håndtering af spildevand samt spildevandsslam. Jeg har nedenfor indsats de retningslinjer, som vi mener, at I har interesse i. Hele planen kan findes på <https://hedensted.viewer.dkplan.niras.dk/plan/33#/>
Jeg har ligeledes vedhæftet høringsbrevet. Jeg skal meget beklage, at I ikke fik høringen i første omgang.

Retningslinje 11: Håndtering af spildevand (og overfladevand, eftersom bassiner er berørt)

Stk. 1. I forbindelse med anlæg til håndtering af overfladevand skal det sikres, at anlægget ikke udgør en risiko for grundvandet.

Stk. 2. Inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) må der ikke etableres forsinkelsesbassiner eller ske nedsvivning af industrielt spildevand samt sanitært spildevand. Der kan i særlige tilfælde foretages en konkret vurdering af muligheden for nedsvivning.

Stk. 3. Inden for BNBO må der ikke etableres nedsvivningsanlæg for overfladevand samt industrielt spildevand, hvis mængde og sammensætning vurderes at udgøre en risiko for grundvandsforurening. (Bør der ikke være et afstandskrav fra BNBO området, eller er det "bare" en markering på et kort?)

Stk. 4. Inden for OSD samt i indvindingsoplande uden for OSD må der ikke ske direkte nedsvivning af industrielt spildevand samt overfladevand, der vurderes at indeholde forurenende stoffer. (Gælder det så også alle private borer? Og hvem fastlægger omfanget af disse? Og hvad med afstandskrav?)

Stk. 5. Forsinkelsesbassiner for industrielt spildevand i områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD), sårbare områder (NFI og SFI) og indvindingsoplande til almene vandværker skal etableres med tæt bund. (Afstandskrav igen) I sårbare områder (NFI og SFI) og indvindingsoplande kan kravene skærpes, hvis kommunen vurderer det nødvendigt.

Retningslinje 10: Anvendelse af affald til jordbrugsformål

Stk. 1. Der må som udgangspunkt ikke udbringes affald til jordbrugsformål inden for sårbare områder (NFI og SFI) og indvindingsoplande til almene vandværker.

Stk. 2. I områder med målrettet grundvandsbeskyttelse samt i boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) vil Hedensted Kommune ikke tillade udbringning af spildevandsslam.

Stk. 3. Det vil blive konkret vurderet ved anmeldelse, om udbringning af affald til jordbrugsformål udgør en risiko for grundvandet. Du er meget velkommen til at kontakte mig, hvis du har nogle spørgsmål.

Med venlig hilsen

Rasmus Ørsted Olsen

Geolog

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Rasmus.Olsen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
D: +4579755659
T: 79755000

Send sikkert via Digital Post: www.hedensted.dk/kontakt

Fra: Rasmus Ørsted Olsen

Sendt: 17. januar 2020 09:51

Til: jmk@hspv.dk

Emne: Plan for grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune

Hej Jesper

Tak for snakken d.d.

Vi er ved at lave en plan for grundvandsbeskyttelse med overordnede retningslinjer for hele kommunen. I planen kommer der til at stå noget om håndtering af overfladevand og spildevand.

Der er lavet nogle retningslinjer for håndtering af spildevand, se nedenfor:

Retningslinje 11: Håndtering af spildevand

Stk. 1. I forbindelse med anlæg til håndtering af overfladevand skal det sikres, at anlægget ikke udgør en risiko for grundvandet.

Stk. 2. Inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) må der ikke etableres forsinkelsesbassiner eller ske nedsvivning af industrielt spildevand samt sanitært spildevand. Der kan i særlige tilfælde foretages en konkret vurdering af muligheden for nedsvivning.

Stk. 3. Inden for BNBO må der ikke etableres nedsvivningsanlæg for overfladevand, hvis mængde og sammensætning vurderes at udgøre en risiko for grundvandsforurening.

Stk. 4. Forsinkelsesbassiner for industrielt spildevand i områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD), sårbare områder (NFI og SFI) og indvindingsoplande til almene vandværker skal etableres med tæt bund. I sårbare områder (NFI og SFI) og indvindingsoplande kan kravene skærpes, hvis kommunen vurderer det nødvendigt.

Stk. 5. Inden for OSD samt i indvindingsoplande uden for OSD må der ikke ske direkte nedsvivning af industrielt spildevand samt overfladevand, der vurderes at indeholde forurenende stoffer.

Definitionen for industrielt spildevand er:

Industrielt spildevand

Spildevand, som forventes at indeholde forurenende stoffer i koncentrationer, som kan udgøre en risiko for forurening. Tag- og overfladevand fra offentlige veje, jernbaner eller befæstede arealer, der anvendes til parkering for mere end 20 biler defineres ligeledes som industrielt spildevand.

Vi har også skrevet noget generelt om kloakledninger:

Kloakledninger

Kloakledninger kan have utætheder, hvor kloakvandet kan sive ud og forurene grundvandet. For at vurdere risikoen for udsivning/indtrængen er ledningerne kategoriseret efter alder og hvilket materiale ledningsanlægget er udført i. Risikoen for lækage fra ledningsanlæg af beton og tegl ældre end 1980 er således større end fra ledningsanlæg udført i PVC/PE/PEH nyere end 1980.

Ældre dele af kloaknettet renoveres løbende af Hedensted Spildevand A/S. Kloakoplande, hvor der ofte sker overløb i forbindelse med store regnhændelser, opprioriteres. Utætte kloaksystemer, hvor der er en stor indtrængen af grundvand, bliver ligeledes prioriteret.

Hvad siger du til ovenstående?

Med venlig hilsen

Rasmus Ørsted Olsen

Geolog

Natur, Vand og Vej
Tjørnevej 6, 7171 Uldum
Rasmus.Olsen@Hedensted.dk

www.hedensted.dk
D: +4579755659
T: 79755000

Fra: Ole Silkjær [olsi@trefor.dk]
Til: Post Drikkevand [Drikkevand@Hedensted.dk]
Cc: Lars Skjerning [lsh@trefor.dk]; Niels Emil Søe [niso@trefor.dk]; Charlotte Schmidt Vesterlund [cs@trefor.dk]; Bettina Lund [bettina.lund@hedensted.dk]
Sendt dato: 03-08-2020 13:31
Modtaget Dato: 03-08-2020 13:31
Vedrørende: Hørings svar til Hedensted Kommune vedr. "Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020"
Vedhæftninger: Hørings svar til Hedensted Kommune vedr. _Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hede.docx
image001_16115.png

Hej Drikkevand i Hedensted Kommune

Herved TREFOR Vands hørings svar til den meget udmærkede rammeplan til grundvandsbeskyttelse. Hørings svaret er vedhæftet som brev og ses nedenfor.

Hørings svar fra TREFOR Vand vedr. forslag til "Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020"

TREFOR Vand har gennemgået "Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020".

Vi anerkender det store arbejde med at skabe rammer for grundvandsbeskyttelsen, og finder rammeplanen gennemarbejdet og meget anvendelig i beskyttelsen af vandforsyningernes investeringer i indvindingsanlæggene.

For at gøre processen og gennemførelsen af frivillige grundvandsbeskyttende dyrkningsaftaler lettere anbefaler TREFOR Vand at følgende vending skrives ind i afsnittet om "Gennemførelse":

"Hvis der foreligger mulighed for at gennemføre frivillige grundvandsbeskyttelsesprojekter, f.eks. dyrkningsaftaler, etablering af natur eller skovrejsning, inden for indvindingsområdet til en kildeplads, og det vurderes, at projektet har høj omkostningseffektivitet i forhold til at beskytte grundvandet mod pesticider og/eller nitrat, støtter kommunalbestyrelsen, at projektet gennemføres."

Med venlig hilsen

Ole Silkjær
Chefkonsulent

TREFOR Vand A/S
Kokbjerg 30
6000 Kolding
Mobil: +45 24796663
Web: www.trefor.dk

TREFOR Vand er beliggende i Trekantområdet, hvor vi hver dag leverer frisk og velsmagende drikkevand til cirka 50.000 husstande. Drikkevand bliver ofte taget for givet, men vores arbejde sikrer, at også fremtidige generationer kan få rent vand af høj kvalitet. Intensivt arbejde med kvalitet gør, at vi er certificerede efter internationale standarder (ISO22000 og ISO9001).

Vi er en del af EWIL Koncernen, som arbejder med udviklingen af fremtidens klimavenlige energiteknologier.

Hedensted Kommune
Natur, Vand & Vej
Team Drikkevand
Tjørnevej 6
7171 Uldum

Att.: Rasmus Olsen og Bettina Lund

4. august 2020

Østjysk Landboforening og Vejle-Fredericia Landboforenings kommentar til rammeplan for grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020

Indledningsvis vil foreningerne gerne rose Hedensted Kommune for en god inddragelse i drøftelserne i koordinationsforum forud for udarbejdelsen af rammeplanen for grundvandsbeskyttelse i kommunen. Det er helt afgørende for en god proces, at alle parter har mulighed for at blive hørt, og lytte til hinanden. Det er vores oplevelse, at med en god og fælles forståelse for behov og omfang af beskyttelse af grundvandet, vil der opnås bedst mulige løsninger, der kan blive lokalt forankret. Vi mener dog overordnet set, at der fortsat er nogle væsentlige uklarheder, der bør udredes for at sikre en fælles forståelse baseret på et velfunderet fagligt grundlag. Igennem vores dialog og fælles mundtlige orientering, har vi en god forståelse af opgaven, ikke desto mindre, er det væsentlig, at en rammeplan kan læses af alle, uden det forudsætter indgående forståelse for fortolkningen bag. Det er vores bekymring, at der flere steder i rammeplanen lægges op til kommunale vurderinger, der kan være meget personafhængigt, og også politisk følsomt. Vi anerkender forsøget på at skabe rum for fleksibilitet, men er bekymret for implementeringen af rammeplanen. Vi ønsker derfor en række uddybende afsnit, hvor der lægges op til fortolkning.

Kommentar til Hedensted Kommunes overordnet beskrivelser af indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse i rammeplanen

Det er vigtigt at lægge vægt på, at rammeplanen skal indeholde den konkrete myndighedsregulering, der er nødvendig, hvor den generelle regulering ikke er nok til at sikre grundvandet mod uønskede stoffer. I tillæg til det, finder landboforeningerne det u hensigtsmæssigt, at "forhøjede værdier" i nitrat- og pesticidkoncentrationerne i grundvandet nødvendiggør en skærpet indsats i nogle udpegede målrettede områder. Vi har tidligere stillet spørgsmålstegn ved, hvad der menes med "forhøjede værdier", og vi mener ikke, at det er begrundet i dette udkast til rammeplan.

Vi finder det generelt problematisk, at rammeplanen ikke forholder sig til konkrete værdier af nitrat og pesticider, men derimod nævnes "problematisk værdier" og "høje værdier" at danne grundlag for en skærpet indsats. Hvad menes med "problematisk værdier" og "forhøjede værdier"?

I Danmark har vi fastsatte grænseværdier i drikkevandet på 0,1 µg/L for et enkelt pesticid, 0,5 µg/L for summen af pesticider og 50 mg/L for nitrat, og derfor må rammeplanen også forholde sig til disse grænseværdier, når behovet for indsats vurderes.

Uanset hvad der ligger til grund for ordvalget her, mener vi, at det naturligvis er vigtigt, at den konkrete vurdering tager højde for lokale forhold, og i den forbindelse, både ser på hvad det konstaterede indhold af nitrat og pesticider er i grundvandsboringerne, samt også tendensen over tid, førend der skærpes en indsats.

Desuden finder vi det mangelfuldt, at alle kort i Rammeplanen for grundvandsbeskyttelse mangler en signaturforklaring i en printet version. Det er ikke til at skelne mellem hvad der er hvad på kortene.

Kommentar til Hedensted Kommunes beskyttelsesområder

Hedensted Kommune beskriver, at de er forpligtet til at vurdere, om anvendelsen af nitrat, pesticider og andre miljøfremmede stoffer i indsatsområderne giver anledning til en uacceptabel belastning af grundvand og drikkevand. Hvad menes med en uacceptabel belastning af grundvand og drikkevand?

Vi er naturligvis optaget af, at sikring af grundvandsmagasinerne og drikkevandskvaliteten i Hedensted Kommune sker på baggrund af en faglig konkret vurdering hvoraf alle de relevante parametre indgår i en helheds vurdering. Men i forbindelse med udpegning af de sårbare områder, finder landboforeningerne det alarmerende, at Hedensted Kommune vurderer, at de nitratfølsomme indvindingsområder som udgangspunkt også er sårbare over for pesticider og andre miljøfremmede stoffer. Staten har netop ikke udpeget sprøjtefølsomme indvindingsområder på lerjorde, fordi der ikke er grundlag for at udtale sig om dette. Desuden argumenteres ikke for, hvilket fagligt belæg der ligger til grund for dette princip. Det ønsker landboforeningerne uddybet.

Vi finder det ydermere modsigende, at Rammeplanen understreger at "*Behov for rådighedsindskrænkelse overfor pesticider skal foretages ud fra en samlet vurdering*", mens Hedensted Kommune modsat vurderer at NFI-områder principielt også er sårbare overfor pesticider. Denne principbeslutning kan vi ikke støtte op om, da der ikke er noget faglig belæg for det. Godkendelsesordningen for sprøjtemidler sikre mod, at sprøjtemidler ikke udvaskes til grundvandet. Det er kun i MEGET få tilfælde, at der findes godkendte midler i grundvandet, og det skal naturligvis håndteres.

Under redegørelse for pesticider, nævnes det, at de arealer, som er relevante i forhold til en supplerende beskyttelse gennem en kommunal indsatsplanlægning mht. sprøjtemidler, er de jorde, som er mere følsomme end testmarkerne i VAP. Her stiller landboforeningerne sig undrende. VAP-markerne repræsenterer 95% af alle landbrugsjorde i Danmark. Kun i få tilfælde, som ved f.eks. klipper eller meget sandholdigt jord, vil resultaterne ikke kunne bruge. På den baggrund, ønsker landboforeningerne en uddybning af, hvordan kommunen vurderer hvilke jorde der er mere følsomme end testmarkerne i VAP?

Kommentar til Hedensted Kommunes Miljømål, målsætninger og retningslinjer

Indledningsvist beskrives, at der er områder i kommunen, som giver udfordringer med hensyn til, at drikkevandskvaliteten forbliver tilfredsstillende. Landbrugsorganisationerne ønsker gerne en uddybning af dette. Hvilke udfordringer er der tale om og i hvilke områder?

Landboforeningerne glædes over, at indholdet af nitrat i kommunens drikkevandsboringer generelt er meget lavt. Vi finder det dog mest hensigtsmæssigt, at man i forbindelse med nitrat, både ser på konstateret indhold i grundvandsboringerne, men også på tendensen over tid. Da det er lokale forhold, der er meget afgørende for den pågældende situation, er det naturligvis vigtigt at lave en konkret vurdering. I forbindelse med nitratudvaskning fra rodzonen, gør vi opmærksom på, at der kan være forskellige forhold der gør sig gældende. Derfor mener vi også, at konstateret indhold i grundvandsboringer bør indgå i en samlet vurdering. Hvis der hverken måles nitrat eller sulfat i råvandsprøverne, bør det f.eks. ikke lede til en indsats. Desuden er drikkevandets kravværdi for nitrat på 50 mg/L baseret på en sundhedsfaglig vurdering, og da grundvandsdirektivet i 2019 blev revideret, blev kravværdien for nitrat fastholdt. Derfor synes det at være en udfordring, når Hedensted Kommune igangsætter en indsatsprocedure, hvis nitratudvaskningen fra rodzonen i gennemsnit over en 5-årig periode væsentligt overskrider 50 mg/l. Nitrat reduceres netop fra rodzonen igennem jordlagene og grundvandsmagasinerne, hvorfor denne indsatsprocedure ikke virker proportionel. I stedet burde man netop sammenholde med faktiske målinger i drikkevandet over tid.

Det er ligeledes vigtigt, at vandværkerne gennemgår egne muligheder for at nedbringe et evt. nitratindehold, for på den måde at sikre, at det ikke er vandværket, der selv forårsager et forhøjet nitratindehold. Hvis og såfremt, at der bliver behov for arealrestriktioner, er det naturligvis landboforeningernes afgørende holdning, at der så vidt muligt findes en passende frivillig aftale forud for påbud, der tilgodeser alle konsekvenser af restriktionerne. Det ser vi gerne, at retningslinjerne tager højde for.

I forbindelse med BNBO, stiller landboforeningerne spørgsmål ved, hvorfor Hedensted Kommune principielt nedsætter forbud mod pesticidanvendelse i BNBO. Det fremgår flere steder i Rammeplanen, at en indsats skal bero på en konkret vurdering, og det er ikke tilfældet her. Der er flere eksempler fra andre kommuner på, at området omkring boringer er velbeskyttet og ikke kræver en yderligere indsats mod anvendelse af hverken nitrat eller pesticider. Hvad lægger Hedensted Kommune til grund for denne principbeslutning?

Det er fornuftigt at se på eventuelle inaktive brønde og boringer, hvor der kan være behov for at sløje eller sikre. Der bør ligeledes i denne sammenhæng ses på alle eventuelle punktkilde forureninger. Den bedste fremgangsmåde vil være gennem dialog med pågældende lodsejer.

I forbindelse med spildevand nævnes der, at der ikke må ske nedsivning af overfladevand samt industrielt spildevand inden for OSD samt i indvindingsopland uden for OSD. Hvordan forholder man sig til eksisterende bygningssæt, f.eks. driftsbygninger i landbruget, såfremt de har metaltage? Nogle indvindingsoplande er meget store, og kan dermed påvirke mange bygningssæt.

Bemærkninger til aftaleindgåelser og det videre arbejde med indsatsplaner

I forbindelse med indgåelser af frivillige aftaler, bør man holde for øje, at der kan være tale om et ejer- eller forpagterforhold. Landboforeningerne finder det hensigtsmæssigt, hvis kommunen gennem en god dialog vil drøfte muligheder og eventuelle tiltag, der kan gøres på ejendommen for at undgå en negativ påvirkning af grundvandet. Her er det naturligvis vigtigt, at man er opmærksom på om driften ligger hos en anden part.

Landboforeningerne har ikke yderligere bemærkninger til Rammeplanen for grundvandsbeskyttelse, men noterer sig, at Hedensted Kommunes videre arbejde med indsatsplaner og eventuelle

igangsættelser af indsatser beror på konkrete vurdering og prioritering. Dertil kommer, at risikovurderingen i BNBO foretages på baggrund af mange forskellige forhold.

Landboforeningerne ser frem til fortsat god dialog og inddragelse omkring drikkevandsindsatsen i Hedensted Kommune, og bidrager gerne med viden og samarbejde i det videre forløb.

Venlig hilsen

Henrik Nielsen

Formand Østjysk Landboforening

Nis Hjort

Formand Vejle-Fredericia Landboforening

Kommentarer til "Forslag til Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse i Hedensted Kommune 2020"

Til Hedensted Kommune

I mail dateret d. 17. juli 2020 til HedeDanmark oplyser Hedensted Kommune, at Hedensted Kommune har sendt forslag til "Rammeplan for Grundvandsbeskyttelse" i høring frem til 5. august 2020. Med denne skrivelse ønsker HedeDanmark at komme med bemærkninger til rammeplanen for grundvandsbeskyttelse – med fokus på retningslinje 10: Anvendelse af affald til jordbrugsformål.

- I retningslinje 10 stk. 1 i Rammeplanen fremgår det, at affald ikke må udbringes på nitratsfølsomme indvindingsområder (NFI) og sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder (SFI) samt i indvindingsoplande til almene vandværker. Dette generelle forbud står HedeDanmark uforstående overfor. NFI-områder skal sikre grundvandet mod indtrængning af kvælstof (nitrat). Det er korrekt, at Biogødning (spildevandsslam) indeholder kvælstof – præcis ligesom mange andre organiske gødninger, f.eks. husdyrgødning. HedeDanmark er ikke bekendt med, at der er indført forbud mod andre gødninger, som indeholder kvælstof, for at beskytte grundvandet mod nitrat i det pågældende område.

Miljøstyrelsen – landets øverste myndighed på området – skriver på deres hjemmeside under "Spildevandsslam" og "Næringsstoffer", at:

"Det spildevandsslam som kan anvendes til jordbrugsformål efter affald til jord-bekendtgørelsen, har derfor en kvalitet, der kan sammenlignes med bl.a. husdyrgødning".

HedeDanmark ser derfor ingen grund til at skelne mellem Biogødning (spildevandsslam) og andre typer (organiske) gødninger, og forstår ikke, hvorfor affald ikke ønskes udbragt. Flere affaldstyper med gødningsværdi indeholder ikke kvælstof. De bør ikke generelt afvises i NFI-områderne.

- Affald med gødningsværdi har INTET med pesticider at gøre, og bør således ikke generelt afvises, hvis udspretningsarealet ligger i et SFI-område.
- Danmark har i form af Affald-til-Jord bekendtgørelsen en af de skrappeste lovgivninger i verden mht. at anvende affald som gødning på landbrugsjord. Vi har meget skrappe grænseværdier – også målt op mod vores nabolande såsom Tyskland og Sverige. Det er vi mange, der er glade for! Miljøstyrelsen – som er landets øverste myndighed på miljøområdet – har lagt et højt niveau, som sikrer, at overholdes de skrappe grænseværdier, kan f.eks. biogødning (spildevandsslam) anvendes som alle andre gødningskilder uden at der er en miljømæssig risiko. Derfor skriver Miljøstyrelsen også på deres hjemmeside:

"Krav i affald til jord-bekendtgørelsen sikrer, at spildevandsslam uden risiko for miljø og sundhed kan genanvendes på landbrugsjord, herunder også områder med særlige drikkevandsinteresser".

OSD-områder vurderes til at være mere følsomme end NFI-områder mht. drikkevand. Når Miljøstyrelsen skriver, at Biogødning (spildevandsslam) uden risiko kan anvendes i OSD-områder, kan det også anvendes på NFI-områder. HVIS miljøstyrelsen vurderede, at der var en risiko ved at anvende Biogødning i NFI-områder, er HedeDanmark af den overbevisning, at det ville fremgå af gældende "Affald-til-Jord" bekendtgørelse.

- I diskussionen vedr. brug af biogødning som gødningskilde i landbruget angives det ofte af skeptikere, at spildevandsslam kan indeholde tungmetaller og miljøfremmede stoffer. Det er korrekt. Men i modsætning til mange andre gødningskilder er der fastsat skrappe grænseværdier – og der bliver målt for det. I modsætning til f.eks. husdyrgødning og handelsgødning. Det er f.eks. tankevækkende, at grænseværdien for f.eks. mg Cd/kg P er højere i handelsgødning (110 mg/kg P) end i affald (100 mg/kg P). Faktisk har EU vedtaget, at grænseværdien hæves yderligere til over 130 mg/kg P i handelsgødning. Der måles slet ikke for tungmetaller og miljøfremmede stoffer i husdyrgødning.

Med hensyn til miljøfremmede stoffer stammer Biogødning (spildevandsslam) fra et højteknologisk rensningsanlæg, der styres stramt af en række parametre. Biogødning er således særdeles godt kontrolleret inden det udbringes.

Miljøstyrelsen følger løbende udviklingen indenfor relevante parametre i f.eks. Biogødning, og har et tæt samarbejde med landets eksperter på f.eks. universiteterne. Hvis Miljøstyrelsen på et fagligt, oplyst grundlag ser et behov for at der skal måles for yderligere parametre, er HedeDanmark af den overbevisning, at de ikke vil tøve med at indføre nye parametre – og branchen vil bakke op om det. Så det er på ingen måde et ureguleret område. HedeDanmark finder således ikke med gældende skrappe og fagligt funderede generelle lovgivning på området, at der grund til at forbyde udspreddning af godkendt affald med gødningsværdi.

- Hedensted kommune angiver også risikoen for medicinrester som et argument for ikke at vil have affald med gødningsværdi ud i NFI- og SFI-områder. HedeDanmark er af den overbevisning, at skulle medicinrester været et (generelt) problem, så ville Miljøstyrelsen straks gribe ind og stille krav. Det har de ikke gjort – formentlig fordi foreløbige resultater har vist, at det ikke er et problem. Miljøstyrelsen lægger formentlig stor vægt på en omfattende, norsk undersøgelse, der testede over 1.000 forskellige medicin-stoffer i spildevandsslam. Konklusionen var, at der ikke var en miljømæssig risiko ved at anvende spildevandsslam på landbrugsjord.

Desuden bør det huskes, at evt. medicinrester i spildevand skal igennem et højteknologisk rensningsanlæg (hvor en stor del bliver nedbrudt) inden det udbringes. Evt. medicinrester der stammer fra f.eks. husdyrgødning, undergår ikke en højteknologisk behandling inden det udbringes.

- I Rammeplanen for Grundvandsbeskyttelse henvises der ud for retningslinje 10 til Affald-til-Jordbekendtgørelsen §28. Heraf fremgår det, at Tilsynsmyndigheden kan nedlægge forbud mod udbringning, hvis der er en konkret risiko for forurening eller risiko herfor. HedeDanmark finder på ingen måde, at dette kriterier er opfyldt:
  - Det virker ikke særligt konkret, at alle NFI-områder i kommunen som udgangspunkt ikke må modtage affald med gødningsværdi (som kan være af meget forskelligartet karakter) – mens de samme arealer tilsyneladende gerne må modtage alle andre typer gødningsprodukter.

- Brug af alternative gødninger såsom Biogødning giver ofte modtager (landmanden) en stor besparelse mht. gødningsudgifter. Det virker urimeligt, at Hedensted Kommune fratager jordejere muligheden for at optimere sin drift mht. gødningsanvendelse på et usikkert grundlag.

Vi lever i en tid, hvor ord som "Bæredygtighed", "Recirkulering", "Genanvendelse" og "Klimaneutral" er vigtige. Centrale myndigheder har stor fokus på dette, og har udgivet en række retningslinjer for at sikre bedst mulig genanvendelse af vores ressourcer. I seneste "Ressourceplan" fra regeringen fremgår det, at man ønsker, at mindst 80% af alt fosfor fra f.eks. biogødning (spildevandsslam) skal genanvendes som gødning på markerne. Det er derfor svært for os i genanvendelsesbranchen at forstå, at lokale myndigheder skal bremse denne udvikling og vanskeliggøre, at vi udnytter vores ressourcer bedst muligt – specielt når det allerede er reguleret af en af verdens skrappeste lovgivninger på området.

Endelig vil HedeDanmark påpege, at en afvisning af muligheden for at modtage affald med gødningsværdi i alle NFI- og SFI-områder utvivlsomt vil medføre en øget omkostning for samfundet samt en øget klimabelastning. Dels må man forudse, at jordforvaltere i det pågældende område vil søge erstatning for ikke frit at kunne vælge den (billigste) gødningsstrategi, som passer til den pågældende bedrift. Dertil kommer, at det vil blive dyrere for landets virksomheder og forsyninger – herunder Hedensted Spildevand – at afsætte affald (f.eks. biogødning/spildevandsslam) til nyttiggørelse på landbrugsjord, da udspretningsarealerne reduceres. Dette vil utvivlsomt medføre, at affaldet fremover skal fragtes over længere afstande, hvorved der vil ske en øget klimabelastning (øget udledning af CO₂) pga. øget transportlængde fra virksomhed/forsyning til modtager af affaldet.

HedeDanmark håber, at Hedensted Kommune grundigt vil genoverveje, hvorvidt et generelt forbud mod udbringning af affald i udpegede NFI- og SFI-områder er nødvendigt. HedeDanmark håber, at også Hedensted Kommune vil finde det tilstrækkeligt at følge de generelle (og skrappe) retningslinjer, som Miljøstyrelsen har udstukket.

Hvis ovenstående giver anledning til uddybning/spørgsmål, kan de rettes til undertegnede. Hvis ønsket, deltager vi ligeledes gerne til et møde, for at uddybe vores faglige synspunkter og dokumentation.

På vegne af HedeDanmark a/s

Peter Foged Larsen

Områdedirektør i HedeDanmark

Mob. 5085 2927 / PEFL@hededanmark.dk